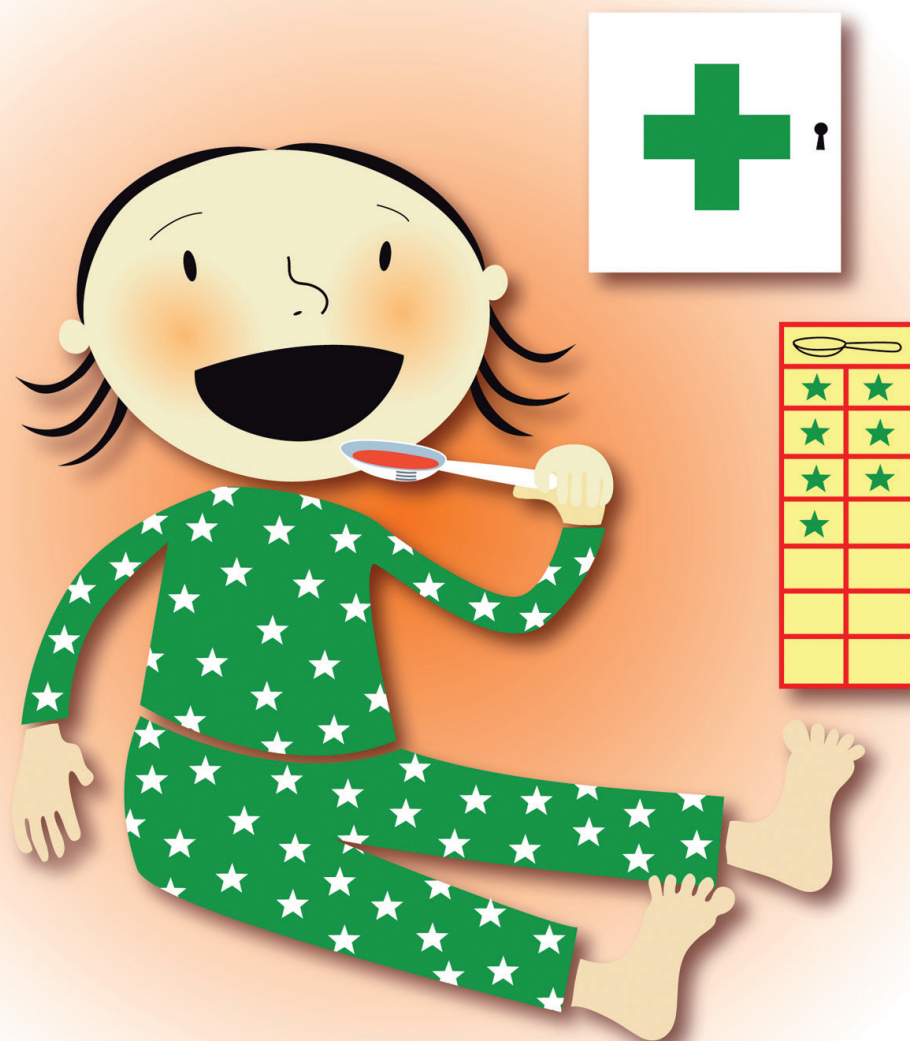

GODE RÅD ...

når barnet ditt skal ha medisin

Små barn forstår ofte ikke hvorfor de trenger medisin. Med tålmodighet, bestemthet og enkle teknikker kan det være lettere å få gitt medisinen til barnet.

RÅD FOR ULIKE TYPER MEDISINER

Før du gir barnet medisin, les pakningsvedlegget nøye.

Miksturer: En del medisiner finnes i flytende form så de er lettere å svelge for barn. Flytende medisin skal gis med doseringssprøyte, måleskje eller målebeger som gjør det mulig å måle opp nøyaktig dose medisin. Apoteket har slike hjelpemidler. Husholdningsskjeer varierer i størrelse og er ikke egnet til å måle opp medisin. Miksturer gis enklest til små barn med doseringssprøyte. Større barn kan foretrekke å ta medisinen selv med en måleskje eller et målebeger. Kald mikstur smaker mindre enn når den har romtemperatur.

Tabletter: Det kan være vanskelig for barn opptil 5 år å svelge en tablett. Hvis det står at tablett kan knuses, kan dette gjøre den lettere å svelge. For å maskere smaken kan den knuste tablett blandes med litt syltetøy, moset frukt, yoghurt, is, smoothie eller liknende som barnet liker. Det er lurt å la barnet drikke eller spise noe det liker etterpå. Da får barnet svelget tablett fullstendig og ettersmaken reduseres.

Kapsler: Noen kapsler kan åpnes og innholdet kan blandes i litt mat eller løses i litt væske. Les pakningsvedlegget eller spør på apoteket.

Smeltetabletter: Oppløser seg raskt på tunga og svelges med eller uten væske. For eksempel paracetamol smeltetabletter til barn. Er ofte tilsatt smaksstoffer.

Brusetabletter: Skal oppløses i et 1/2 glass vann. Brusetabletter egner seg til barn som har problemer med å svelge tabletter. Pass på at barnet drikker opp for å få i seg all medisinen.

Stikkpiller: Stikkpiller er en egnet legemiddelform hvis barnet kaster opp, er svært sykt eller ikke greier å svelge tabletter eller mikstur. Stikkpillen føres lettest inn i endetarmen. Hold barnets rumpeballer sammen en liten stund etterpå, så stikkpillen ikke glir ut igjen.

Øyedråper: Hvis det er puss i øyet, så fjern dette først med en myk, ren vaskeklut o.l. fuktet i lunkent vann.

Nesedråper: Barnet bør ligge på ryggen med hodet bøyet lett bakover.

Nesespray: La barnet sitte med hodet lett fremoverbøyet og spray rett inn i nesene. Puss nesene på barnet før bruk av nesedråper og nesesypray.

Legemidler til inhalasjon: Hvis små barn skal ha inhalasjonsspray, må man bruke et inhalasjonskammer. Lege og apotekpersonale gir foreldre opplæring i riktig bruk av inhalasjonsmedisin. Barn kan læres opp til å ta sin inhalasjonsmedisin selv, under tilsyn, fra ca. femårsalder.

TEKNIKK, TÅLMODIGHET OG BESTEMTHET MÅ TIL

Spedbarn

Når et lite barn skal ha medisin, bør du la barnet sitte eller halvt ligge på fanget ditt. Bruk en doseringssprøyte og sprøyt medisinen på innsiden av kinnene, litt langt bak, så barnet svelger medisinen og ikke spytter den ut. Da er det også mindre sjanse for å få medisinen i vrangstrupen. Ikke bland medisin i melken eller annen mat. Det gir en usikker dosering hvis barnet ikke drikker eller spiser opp alt.

Barn over 1 år

- Vær ærlig og bestemt. Det beste er å lage minst mulig styr rundt det å ta medisinen. Ikke prøv å lure barnet. Det gjennomskues og skaper mistillit. Fortell at medisinen må tas for å bli frisk, og at det kan smake litt rart.
- Hvis barnet ikke vil ha medisinen, kan man leke medisinen inn. La barnet selv riste på medisinflasken og la barnet selv gi bamse, mor eller far "liksommedisin".
- Premier barnet med trøst, ros eller noe det ønsker å drikke eller spise hvis det å ta medisin oppleves som et problem og barnet tross dette tar sin medisin. Prøv å unngå tvang. Hvis tvang er nødvendig, bør barnet få ekstra mye trøst, ros og premiering etter at medisinen er tatt.

- Bland ikke medisinen i en for stor porsjon væske eller mat. Unngå å bruke tåteflaske til å gi medisin. Syke barn har ofte dårlig appetitt. Hvis de ikke spiser eller drikker hele porsjonen, får de ikke i seg riktig dose medisin.
- Barn oppdager lett bismak på mat de liker og spiser ofte. Vær oppmerksom på at vond medisin i god mat kan gi barnet avsmak for denne maten senere. Dette gjelder også medisin i tåteflaske.
- Lag faste rutiner for medisininntaket. Barn i "herme-alderen" vil lettere kunne ta medisinen hvis andre i familien tar sine vitaminer eller eventuelle medisiner til samme tid.
- Lag gjerne en medisinkalender og la barnet få klistre et klistremerke for hver gang barnet har tatt medisinen.

Hvis barnet kaster opp

Hvis barnet kaster kraftig opp like etter at det har fått antibiotika eller febernedsettende, vil ikke medisinen være tatt opp i kroppen. Du må da vurdere å gi barnet en ny dose medisin. Hvis det har gått mer enn en halv time, eller det er lite oppkast, er det som regel ikke nødvendig å gi en ny dose av medisinen. Hvis barnet står på faste medisiner og kaster opp eller har diaré, ta kontakt med legen for å høre om dosering.

Fullfør kuren

Hvis en antibiotikakur avsluttes for tidlig eller man ikke klarer å gå gitt barnet riktig antall doser over flere dager, er det fare for at infeksjonen blusser opp igjen, og oppstår i en form som er verre å behandle. Kontakt behandlende lege hvis dere har problemer med å fullføre kuren.

Oppbevar all medisin forsvarlig

Alle medisiner må oppbevares utenfor barnets rekkevidde, helst innelåst i et medisinskap.

KONTAKT LEGE

- hvis du ikke får i barnet medisinen selv om du har prøvd rådene i denne brosjyren
- hvis barnet reagerer på medisinen (for eksempel får utslett)
- hvis du ikke ser bedring hos barnet etter forventet tid
- hvis barnets tilstand forverrer seg til tross for behandlingen

---

Foreldrebrosjyre nr. 16

Brosjyren er utgitt av en tverrfaglig forfattergruppe bestående av leger, farmasøyter og helsesøster. Brosjyren er utarbeidet på grunnlag av tilgjengelig litteratur og ressurser på publiseringstidspunktet i samråd med eksterne sakkyndige. Brosjyren må ikke erstatte kontakt med, undersøkelse hos eller behandling av kvalifisert helsepersonell. Du kan bruke den når du snakker med helsepersonell og apotek. Helsepersonell er selv ansvarlig for bruk av brosjyrens innhold i rådgivning eller pasientbehandling.

Forfattergruppe: N. Misvær (helsesøster, Institutt for sykepleie og helsefremmende arbeid, HiOA), H. Nordeng (farmasøyt, Farmasøytisk institutt, UiO), A.K. Brigtsen (barnelege, Barneklubben, UiO), A.M. Brænd (helsestasjonslege, Institutt for helse og samfunn, UiO), S. Bekkevold (farmasøyt, Vitusapotek Ski Stasjonskvartalet).

Gjennomlest av: Klinisk farmasøyt Cathrine Kjeldby-Høie, Apokus.

Illustratør: Elisabeth Moseng, Illustratørene.

Reviderte utgave, desember 2016. Det kan siteres fra brosjyren, dersom kilden oppgi:

